

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság

5.Bf.362/2024/28. szám

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, 2025. május 14. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

Í T É L E T T:

A testi sértés büntettének kísérlete miatt Terhelt1 és társai ellen indult büntető ügyben a Fővárosi Törvényszék 2024. november 6. napján kihirdetett 23.B.208/2023/93. számú ítéletét Terhelt1 I. r., Terhelt2 II. r. és Terhelt3 III. r. vádlott tekintetében megváltoztatja.

Terhelt1 I. r. vádlott büntetését 2 (kettő) év szabadságvesztésre és 2 (kettő) év közügyektől eltiltásra mérsékli.

E vádlott a szabadságvesztés büntetés fele részének kitöltését követően feltételes szabadságra bocsátható.

Terhelt2 II. r. vádlott büntetését 1 (egy) év 6 (hat) hónap szabadságvesztésre és 2 (kettő) év közügyektől eltiltásra mérsékli.

Terhelt3 III. r. vádlottal szemben a halmazati büntetést a próbára bocsátás megszüntetése folytán az azzal érintett lopás vétsége [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bc) alpont] miatt is kiszabottnak tekinti, s azt 1 (egy) év 6 (hat) hónap szabadságvesztésre és 2 (kettő) év közügyektől eltiltásra mérsékli.

A kamerafelvételeket tartalmazó DVD lemezek lefoglalását – az iratok közötti kezelésről rendelkezés érintetlenül hagyása mellett – megszünteti.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét valamennyi vádlott tekintetében helybenhagyja azzal, hogy Terhelt1 I. r. vádlott levelezési címként feltüntetett Cím1. szám a lakóhelye és egyben a

tartózkodási helye is, a telefonszámát és személyi igazolványának számát mellőzi, Terhelt2 II. r. vádlott bejelentett lakóhellyel nem rendelkezik, a cím19 alatti címet 2018. május 13. napján fiktiválták, tényleges tartózkodási helye: Pálhalmi Bv. Intézet, személyi igazolványának száma: okmányszám4, Terhelt3 III. r. vádlott helyesen csak 2024. január 11. napján volt előzetes fogvatartásban, a végrehajtani rendelt büntetésének megnevezése helyesen szabadságvesztés, bejelentett tartózkodási helye cím20 tényleges tartózkodási helye: Szombathelyi Bv. Intézet.

A Terhelt2 II. r. vádlott által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől a mai napig letartóztatásban töltött időt a kiszabott szabadságvesztésbe továbbgyéb érdekelt3enően beszámítja.

Terhelt3 III. r. vádlott tekintetében felhívja az elsőfokú bíróságot az összbüntetésbe foglalás lehetőségének vizsgálatára.

A másodfokú eljárásban a kirendelt védők díjával összesen 51.600 (ötvenegyezer-hatszáz) forint bünygyi költség merült fel, melyből Terhelt1 I. r. vádlott 18.000 (tizennyolcezer) forintot, Terhelt3 III. r. vádlott 16.800 (tizenhatezer-nyolcszáz) forintot köteles az államnak megfizetni, míg a Terhelt2 II. r. vádlottat érintően felmerült bünygyi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

INDOKOLÁS

[1] A Fővárosi Törvényszék a 2024. november 6. napján tartott tárgyaláson meghozott és kihirdetett 23.B.208/2023/93. számú ítéletében Terhelt1 I. r., Terhelt2 II. r. és Terhelt3 III. r. vádlottat bünyösnek mondta ki társtettesként elkövetett testi sértés büntette kísérletésben [Btk. 164. § (1) bekezdés, (8) bekezdés I. fordulat]; s ezért

- I. r. vádlottat 4 év börtön fokozatú szabadságvesztésre és 4 év közügyektől eltiltásra ítélte, megállapítva, hogy a szabadságvesztésből legkorábban a kétharmad rész kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra;

- II. r. vádlottat 3 év börtön fokozatú szabadságvesztésre és 3 év közügyektől eltiltásra ítélte, s rendelkezett a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjáról, azt a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon megjelölve, valamint az előzetes fogvatartásban töltött idő szabadságvesztésbe beszámításáról;

- III. r. vádlott vonatkozásában a Budai Központi Kerületi Bíróság 22.Bpk.1926/2017/2. szám határozatát a próbára bocsátást kimondó részében hatályon kívül helyezte, a próbára

bocsátást megszüntette, s ezért őt halmazati büntetésül 3 év börtön fokozatú szabadságvesztésre továbbá 3 év közügyektől eltiltásra ítélte. Rendelkezett a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjáról, azt a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napban megjelölve, az előzetes fogvatartásban töltött idő szabadságvesztésbe beszámításáról, valamint a Budai Központi Kerületi Bíróság 24.B.261/2017/40. számú ítéletével kiszabott 1 év 6 hónap börtönbüntetés végrehajtásának elrendeléséről.

Döntött a kamerafelvételek továbbra is a nyomozati iratok melletti kezeléséről és a bűnügyi költség viseléséről.

[2] Az ítélet ellen a kihirdetést követően Terhelt1 I. r. vádlott enyhítésért, védője elsődlegesen felmentés, másodlagosan enyhítés érdekében, Terhelt2 II. r. vádlott és védője enyhítést célzóan, míg Terhelt3 III. r. vádlott és védője elsődlegesen felmentés, másodlagosan enyhítés végett jelentett be fellebbezést.

[3] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.107/2024/7. számú átiratában utalt az I. és III. r. védelmi jogorvoslati nyilatkozat tartalmára figyelemmel a felülbírálat teljeskörű voltára, s arra, hogy az elsőfokú bíróság az eljárási szabályok megtartásával folytatta le az eljárást, a büntetőjogilag jelentős tényeket felderítette, az ítélet megalapozott, mentes a Be. 590. § (1) és (2) bekezdésben írt megalapozatlansági hibáktól, hiányosságoktól. Arra is rámutatott, hogy a törvényszék a szükséges körben számot adott a bizonyítás eszközeinek egyenként és összességében történt értékeléséről, s hogy egyes bizonyítékokat miért fogadott el, míg másokat miért vetett el, s ennek során logikai hibát nem vétett. A felmentésre irányuló fellebbezések csak a bizonyítékok felülmérlegelése révén lehetnének eredményesek, melyre azonban a Be. 591. § (1) bekezdése folytán, a Be. 593. § (2) bekezdésében írt feltételek hiányában nem kerülhet sor. A jogi minősítéssel egyetértett, a büntetések kapcsán arra hivatkozott, hogy az valamennyi vádlott esetében megfelel a büntetési céloknak és a belső arányosság követelményeinek, enyhítésükre nincs alap. Ezért az elsőfokú ítélet mindhárom vádlottat érintő helybenhagyására tett indítványt.

[4] Az I. r. vádlott védője fellebbezésének írásbeli indokolásában elsődleges, felmentést célzó indítványát védence jogos védelmi helyzetére alapította. Álláspontja szerint ugyanis a kamerafelvételekből – a tényállásban írtakkal szemben – egyértelműen az állapítható meg, hogy elsőként a sértett tett lökö mozgulatot a II. r. vádlott felé, s őt meg is lökte valamennyire, I. r. terhelt ennek hatására lökte meg a sértettet, aki viszont megfogta III. r. vádlott nyakát és megütötte a II. r. vádlottat. Ez alapján a jogos védelmi helyzet szerinte nem kétséges, mert a láthatóan ittas sértett volt az, aki az első kritikus mozgulatot megtette, védencének pedig nem volt lehetősége mérlegelni, hogy az egyébként nagyobb testtömegű, ittas sértett milyen sérüléseket fog okozni. S miután minderre éjjel került sor, a sértett jogtalan támadását a Btk. 22. § (2) bekezdése értelmében úgy kell tekinteni, mint ami az élete ellen irányult, a későbbi bántalmazásokat pedig úgy, hogy a védekezés szükséges mértékét a vádlottak ijedségből lépték túl. Ismét hangsúlyozta, hogy amennyiben a sértett nem kezdeményezi a fizikai konfliktust, úgy az egész cselekmény elkerülhető lett volna. Arra is rámutatott, hogy védence tudattartalmát is vizsgálni kell, aki szerinte úgy ítélte meg, hogy magát és társait kell védenie.

[5] Amennyiben ezt nem fogadja el az ítéltábla, úgy másodlagosan a jogos védelemben való tévedésre hivatkozott, melyet a külső tanú állításai is megerősítettek, akinek többször említette, hogy nem tudja, mit csinált a sértett korábban.

[6] Harmadsorban azonos tények mellett sem értett egyet a cselekmény minősítésével, az szerint legfeljebb súlyos testi sértés büntettként minősülhet, hiszen a sértetten viszonylag kevés sérülés keletkezett, maga sem emlékezett arra, hogy a fején megsérült, s adott körülmények között a halál bekövetkezésének reális lehetősége nem állt fenn. Kétségtelen, hogy intenzív verekedés volt a vádlottak és a sértett között, de a sértett adottságai és a vádlottak szándéka miatt nem állapítható meg, hogy a halállal mint reális lehetőséggel számolni kellett volna. A vádlottak a cselekményüket minden esetben maguktól hagyták abba, nem kívántak a sértettnek komolyabb sérülést okozni, ezt mutatja az, hogy többször visszahúzták egymást. Véleménye szerint úgy kell tekinteni, hogy mind a vádlottak, mind pedig a sértett hibáztak.

[7] Amennyiben ezzel sem értene egyet a másodfokú bíróság, úgy az enyhítés körében a védenca javán mutakozó tényezők hangsúlyosabb értékelésére tett indítványt, kiemelve I. r. vádlott megbánását, a sértetti megbocsátást, büntetlen előéletét, fiatal felnőttkorát.

[8] Összességében tehát elsődlegesen I. r. vádlott felmentését indítványozta jogos évdelem címén, másodsorban a cselekmény súlyos testi sértés büntettkénti minősítését és a szabadságvesztés próbaidőre történő felfüggesztését, harmadsorban pedig a törvényi minimumhoz lehető legközelebbi büntetés kiszabását.

[9] II. r. vádlott védője fellebbezésének írásbeli indokolásában az enyhítés iránti indítványát fenntartotta, annak kapcsán védenca büntetlen előéletére, a cselekmény kísérleti szakban rekedésére, a beismerésére, megbánására, a sértetti megbocsátásra, a két kiskorú gyerekről gondoskodásra és nem utolsósorban az öt és fél éves időmúlásra hivatkozott azzal, hogy utóbbi nyomatékát a letartóztatásban töltött 1 év 4 hónap tovább növelte.

[10] III. r. vádlott védője fellebbezésének írásbeli indokolásában – I. r. vádlott védőjéhez hasonlóan – az elsőfokú bírósági eljárásban előterjesztett perbeszédének indokait részben megismételve védenca felmentését indítványozta elsődlegesen jogos védelem, másodlagosan vélt jogos védelem (tévedés) címén, míg harmadsorban eltérő jogi minősítés mellett, de annak hiányában is a büntetés enyhítésére tett indítványt.

[11] A felmentést célzó indítványával összefüggésben utalt az elsőfokú ítélet iratellenességből, hiányosságából és hibás mérlegelésből eredő eredő részbeni megalapozatlanságára, melyet álláspontja szerint a másodfokú bíróság orvosolhat. Az elsőfokú bíróság tényállásának harmadik bekezdését azért találta iratellenesnek és hiányosnak, mert álláspontja szerint a kamerafelvételek alapján a sértett az, aki az I. r. vádlott felé lépett, illetve megközelítette a három vádlottat, III. r. vádlott ekkor tüntetően oda is siet,

I. r. vádlott és a sértett közé lép, békítő szerepe nem kétséges, majd a sértett III. r. kezére vagy kabátjára fog rá, ezért a III. r. vádlott a sértett kezét ellöki magától, s ezen sértetti fellépést érzékelve löki meg a sértettet I. r. vádlott. II. r. vádlott ekkor valóban elindul feléjük, de semmilyen támadó mozdulatot nem tesz, hanem csupán megközelíti a sértettet, aki ekkor megragadja, majd a kezében levő tárggyal megüti és földre viszi II. r. vádlottat. A földre kerülő, sértettel viaskodó II. r. vádlott oldalán ekkor a másik két terhelt is a konfliktusba bocsátkozik. A védő álláspontja szerint, amikor a sértett már nem jelent veszélyt a vádlottakra, s támadásától nem kell tartani, III. r. vádlott felhagy a dulakodással, s elhúzza másik két társát is, azaz már nem bántalmazza a sértettet.

[12] Az irattellenes ítéleti megállapítások példaként a kamerafelvételeket elemző részeket hozta fel, melyben álláspontja szerint helytelenül került rögzítésre, hogy II. r. vádlott volt az, aki először a sértett és az I. r. vádlott közé állt, mert az egyértelműen a III. r. terhelt volt, s II. r. vádlott az, aki ezt követően érkezett oda. Azt is hangsúlyozta, hogy szerinte semmi olyan nem látható a felvételen, hogy II. r. vádlott ráfogna a sértett kezére, csak elindul felé, s a sértett az, aki megragadja a II. r. vádlottat. Ugyanakkor arra is felhívta a figyelmet, hogy e bizonyítékelemző résznél a bíróság maga is rögzítette azt, hogy a vádlottak a sértett fellépését támadásnak élték meg. Erre is figyelemmel megítélése szerint érthetetlen és ellentmondásos a kamerafelvételek elemzésénél a III. r. vádlottat is érintő, a sértett három személy általi megverésére utaló állítás, s azon elsőbírői következtetést sem osztotta, hogy III. r. vádlott megakadályozta volna II. r. vádlottat abban, hogy I. r. vádlottat a további bántalmazástól visszatartsa. Ehelyett védence tevékenysége egyértelműen arra irányult, hogy testvérét, a II. r. vádlottat a helyszíntől, a további verekedéstől távol tartsa.

[13] Mindezek alapján a védő szerint megalapozatlan azon állítás, hogy Terhelt3 III. r. vádlott bántalmazása eredményeként is szenvedte el a sértett a sérüléseit, ő ugyanis kizárólag egy alkalommal dulakodott a sértettel azért, mert testvérét, őket megtámadta. Azaz a konfliktusba kizárólag társai és maga védelme érdekében avatkozott be, hogy a sértett további támadást ne tudjon feléjük intézni. Arra is rámutatott, hogy a cselekmény időpontja miatt a támadást a törvény értelmében az életük ellen irányulónak kell tekinteni, s az sem büntethető, aki az elhárítás szükséges mértékét menthető felindulásból lépi túl. Azt is kifejtette, hogy amennyiben az elhárítás szükséges mértékét túllépte III. r. vádlott, arra a testvérével szembeni durva sértetti fellépés kellő alapot szolgáltatott. De tényleges jogos védelmi helyzet hiányában is védelemben alappal alakulhatott ki azon téves képzet, hogy hozzátartozóját érdemi indok nélkül megtámadják.

[14] Megalapozatlannak tartotta továbbá a védő a be nem következett életveszélyes sérülések lehetőségével kapcsolatos ítéleti megállapításokat, miután a szakértői vélemény szerint a dokumentált sérülésekhez többrendbeli kiserejű erőbehatás is elegendő volt, s védence az időben elhúzódó eseménysor csak első felében vett részt. Ezért álláspontja szerint cselekvőségének megítélése kizárólag a ténylegesen bekövetkezett eredményhez igazodhat, mely jelen esetben a Btk. 164. § (3) bekezdése szerinti súlyos testi sértés. E körben több eseti döntést is részletezett, s konklúzióként arra is kitért, hogy akkor helyes a jogi minősítés, ha a bíróság abból indul ki, hogy a testi sértési cselekmény eredmény-bűncselekmény, a jogi értékelés alapja ezért elsődlegesen a ténylegesen bekövetkezett eredmény, a súlyosabb eredmény kísérletéért való büntetőjogi felelősség megállapításának csak akkor van helye, ha az elkövetés konkrét körülményeinek az elemzése alapján egyértelműen lehet olyan következtetést levonni, hogy az elkövető szándéka a súlyosabb sérülés okozására irányult. Ennek feltétele azonban az, hogy azt az elkövető olyan eszközzel és módon, erővel valósítsa

meg, mely az általános élettapasztalat szerint is az előidézettnél súlyosabb eredményhez vezet, ezen körülmények azonban védencénél a tárgybeli esetben hiányoztak.

[15] Harmadsorban azonos tényállás és minősítés mellett is lehetőséget látott a büntetés enyhítésére az öt évet meghaladó időmúlás, a kísérleti szakban rekedés, a megbánás, bocsánatkérés, és III. r. vádlott társait visszatartó szerepe okán, amellet, hogy az elszaporodottság súlyosító körülményként ezt igazoló adatok hiányában nem kerülhet sor.

[16] A nyilvános ülésen a védők perbeszédükben a fellebbezés indokolásában foglaltakat tartották fenn, I. és III. r. vádlott védője abból a lényegesebb részeket kiemelte. A vádlottak utolsó szó jogán a megbánásukat hangsúlyozták.

[17] A védelmi fellebbezések mindhárom vádlottat érintően enyhítést célzó részükben bizonyultak csak alaposnak.

[18] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság a vádlotti és védői fellebbezésekkel támadott ítéletét és az azt megelőző bírósági eljárást, figyelemmel az I., III. r. védelmi jogorvoslati nyilatkozatok tényállást támadó, s felmentést is célzó tartalmára, a Be. 590. § (1), (2) és (10) bekezdése alapján – valamennyi terhelt vonatkozásában – teljes terjedelmében felülbírált.

[19] A felülbírálat során az ítéltábla megállapította, hogy a törvényszék a perrendi szabályokat betartva folytatta le az eljárást, a Be. 163. § (2) és (3) bekezdésben rögzített tényállás tisztázási kötelezettségének is eleget tett. Az ítélet hatályon kívül helyezését eredményező, a Be. 608. § (1) és (2) bekezdésében foglalt feltétlen, továbbá a Be. 609. § (1) és (2) bekezdése szerinti relatív eljárási szabálysértést az ítéltábla nem észlelt.

[20] A vádlott és a tanúk figyelmeztetése szabályszerűen megtörtént.

[21] Az elsőfokú bíróság széles körben biztosította az eljárás résztvevői számára az észrevétel, indítványtétel lehetőségét, mely azonban a III. r. vádlott kihallgatása előtti védői észrevétel kapcsán nem volt összeegyeztethető a rendeltetésszerű joggyakorlás követelményével. A III.r. vádlott védője ugyanis Terhelt3 III. r. vádlott jelenlétében, de még kihallgatását megelőzően a bizonyítás anyagává akkor még nem tett kamerafelvételeket – egyébként nem is tényszerűen – elemezve fejtette ki azon álláspontját, hogy védenca a sértett jogtalan támadása folytán jogos védelmi helyzetben cselekedett, ezzel hátrányosan befolyásolva a III. r. terhelt által később, immár a védői előadás ismeretében közölt, jogos védelmet megalapozó állításainak hitelt érdemlőségét.

[22] A törvényszék az okiratokat, iratokat is tárgyalás anyagává tette, az igazságügyi orvosszakértői véleményeket hasonlóképpen ismertette. Egyúttal helyesen járt el, amikor a vádlottak védekezésére és a védői indítványra is figyelemmel a sértett sérülései

vonatkozásában szakvéleményt készítő orvosszakértőt – a Be. 529. § (1) és (2) bekezdésben foglalt rendelkezéseket betartva – a tárgyaláson is meghallgatta.

[23] A térfigyelő kamerafelvételeket a törvényszék a Be. 533. § (1) bekezdésének megfelelően tette a tárgyalás anyagává, sőt, rendkívül alaposan járt el, amikor nemcsak azok tartalmát leíró feljegyzéseket ismertette, hanem a felvételeket a tárgyaláson (többször) is lejátszotta és a közvetlen tapasztalását a jelentések tartalmával összevetette. Ugyanakkor kétségtelenül nem helyeselhető, hogy e körben a jegyzőkönyv, csakúgy ahogy az elsőfokú ítélet bizonyíték ismertető része is legtöbb esetben nem tényeket, hanem csupán a bíróság, illetőleg más eljárási résztvevők azzal kapcsolatos benyomásait, véleményeit rögzítette.

[24] Az elsőfokú bíróság figyelemmel volt arra, hogy Terhelt3 III. r. vádlott a cselekmény elkövetésének idején próbára bocsátás hatálya alatt állt, erre tekintettel a szükséges intézkedéseket megtette, beszerezte a próbára bocsátással érintett ügy iratait, elmulasztott azonban a Be. 486. § (1) bekezdésének megfelelően az ügyek egyesítéséről alakszerű határozatot hozni.

[25] Észlelte az ítéltábla még, hogy a tárgyaláson személyesen megjelent tanúk zárt adatkezelés lehetőségének igénybevételére vonatkozó figyelmeztetésénél, a tanúk arra adott válaszánaál, s ugyanígy két tanú esetében elrendelt zárt adatkezelésnél annak terjedelme a tárgyalási jegyzőkönyvekből nem tűnik ki, holott az a Be. 445. § (2) bekezdés a) pontja értelmében nem lett volna mellőzhető. Ez azért is jelentőséggel bír, mert tanú1 és sértett1 tanú esetében az elsőfokú bíróság által „teljeskörűen” elrendelt/alkalmazott (23.B.208/2023/85. számú tjkv.) zárt adatkezelés eltérő kérelem, rendelkezés hiányában a Be. 99. § (1) bekezdése értelmében a névre is kiterjed, márpedig nevezettek a jegyzőkönyvben névvel is szerepeltek.

[26] Felhívja a törvényszék figyelmet arra is, hogy miután a tárgyaláson lefolytatott bizonyítási eljárásnak nem része a nyomozati és bírósági iratok teljes körű ismertetése, ezért szükségtelen a bizonyítási eljárás lezárását megelőzően a büntető ügy összes iratának (többszörre újból) a tárgyalás anyagává tétele. Az elsőfokú bíróság által „iratismertetés”-ként megnevezett eljárási cselekmény egyébként vélhetően a Be. 531. §-a szerint a bizonyítás eszközéül szolgáló iratok ismertetését takarja, de e körben a gyanúsított- és tanúkihallgatásokról készült jegyzőkönyvek tárgyalás anyagává tételére egyébként sem kerülhetne sor.

[27] Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása a Be. 561. § (3) bekezdés a) pontjában írtakkal összhangban tartalmazza a vádra utalást, a vád szerinti minősítést.

[28] A vádlottak személyi körülményeire és előzményi elítéléseire vonatkozó adatok (Be. 561. § (3) bekezdés b) pont) csak III.r. terhelt esetében az időközben bekövetkezett változásokkal egészítendő ki.

- Az elsőfokú ítélet 6. oldal harmadik bekezdésében írtak kapcsán annyi megállapítás teendő, hogy a Budai Központi Kerületi Bíróság 9.B.XXII.237/2024/25. számú ítélete a

Fővárosi Törvényszék 29.Bf.10.958/2024/12. számú határozata folytán 2025. március 6. napján – a jogi minősítés és büntetés megváltoztatása nélkül – jogerőre emelkedett.

[29] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás lényegében megalapozott, annak kisebb, a Be. 592. § (2) bekezdés a) pontjából (a tényállás hiányosságából) eredő részbeni megalapozatlansági hibája a másodfokú eljárásban a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontja értelmében az ügyiratok alapján kiküszöbölhető volt, ezért az ítéltábla az 1. tényállás harmadik bekezdés első mondatában „az eddig a hajléktalanokkal foglalkozó Terhelt1 I. r. vádlott...” mondatrész után „a nyomában, tőle kissé lemaradva Terhelt3 III.r. vádlottal” szöveget illeszti.

[30] Az elsőfokú ítélet 8. oldal első bekezdésének utolsó sorában az „és ruházatának erőbehatást tompító szerepére vezethető vissza” mondatrészt az „és korpulens, vastagabb zsírszövettel jellemezhető testalkatára, továbbá ruházatának erőbehatást tompító szerepére vezethető vissza” szöveggel helyettesíti.

[31] Az így kiegészített tényállás már mindenben hiánytalan és pontos, téves ténybeli következtetést sem tartalmaz, az a vádlottak tagadásával szemben álló részében is a bizonyítékok okszerű értékelésén alapul, így a Be. 593. § (3) bekezdése értelmében a másodfokú eljárásban is irányadó volt.

[32] A bizonyítékok értékelésével kapcsolatban megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségét a Be. 561. § (3) bekezdés d) pontjában foglaltak maradéktalan betartásával, minden lényeges körülményre kiterjedően, hibátlanul teljesítette. Helytálló érvek alapján vetette el a vádlottaknak először a tárgyaláson előterjesztett, sértetti támadást, s erre figyelemmel valós illetve vélt jogos védelmi helyzetüket állító védekezését, s a másodfokú bíróság megítélése szerint nem vétett logikai hibát a kamerafelvételek elemzésekor, annak orvosszakértői megállapításokkal való összevetésekor és a sértett, valamint tanú1 tanúk vallomásának elemzésénél sem.

[33] Miután az eseménysort a térfigyelő kamerák rögzítették, így a törvényszék a tényállás megállapításánál helyesen támaszkodott elsődlegesen e kamerafelvételek tartalmára, s a védői kritikák fókuszában is ez állt. Márpedig ez utóbbiakból az ítéltábla álláspontja szerint is a vádlottak tényállás szerinti cselekvősége, a jogos védelmi helyzetet (illetve ún. szituációs jogos védelmi helyzetet) állító védekezésüknek kizártsága egyértelműen következik.

[34] A felmentést célzó fellebbezések tehát valójában az elsőfokú bíróság – logikai szabályoknak megfelelő, törvényes – bizonyítékértékelő tevékenységét támadták, s ekként megalapozott tényállás mellett a másodfokú eljárásban eredményre nem vezethettek.

[35] A védői fellebbezések jogos védelemre, szituációs jogos védelemre vonatkozó érvelésére figyelemmel, bár hangsúlyozandó, hogy az elsőfokú bíróság mérlegelése ezzel összefüggésben is teljeskörű, kiegészítést nem igényel, az ítéltábla a következőket emeli ki.

[36] A védők többször hangoztatott észrevételével szemben a védő, illetve a vádlottak véleménye a sértetti mozdulat támadó jellegéről nem ténykérdés, hanem bírói mérlegelés körébe tartozó következtetés, s e körben is kizárólag az elsőfokú bíróság által hiánytalanul feltárt objektív körülményeknek volt jelentősége.

[37] A kamerafelvételek alapján nem kétséges, hogy sértett1 sértett a kérdéses napon a vádlottak érkezése előtt jóval az aluljáróban tartózkodó hajléktalanokkal töltötte idejét. S bár a terheltek aluljáróba lépésekor éppen nem volt a helyszínen, ez összetartozásukon nem változtatott, nem volt tehát semmi szokatlan, fenyegető abban, hogy rövid távollét után e társaság felé vette az irányt. A kamerafelvételekből az is kitűnik, hogy a három vádlott előzmény nélkül, célirányosan a hajléktalan csoport, majd a sértett feltűnése után a sértett felé tartott, mozdulataikból az elsőfokú bíróság kifogástalanul vezette le azt, hogy fellépésüket megelőző fizikai vagy verbális támadás nem indukálhatta, sőt éppen ellenkezőleg, jól láthatóan ők keresték a konfliktust. A helyszínre érkezésekor a sértett mozgása ittas állapota miatt bizonytalan volt, egyik kezében sörösdobozt tartott. Ilyen szituációban másik karjának lendület nélküli, alteste melletti kismértékű elmozdításának támadásként értékelése nonszensz, semmiben nem különbözik a bántalmazásuk jogosságát „támadó nézés” vagy egyéb, sértett részéről történt szubjektíve kifogásolható kijelentésekre visszavezető rendszerinti elkövetői védekezéstől, megjegyezve, hogy I. r. terhelt részéről utóbbiakra is történt hivatkozás. Úgyszintén nem alapozhat meg a terhelti csoport oldaláról jogos védelmi (szituációs jogos védelmi) helyzetet a sértett tényállásban is rögzített ütése, tekintettel arra, hogy erre I. r. vádlott részéről történt lökést követően, a három vádlott által körülfogott, egyértelműen megfélemlített helyzetben került sor. S miután a kamerafelvételek, tanúvallomások alapján nem volt olyan objektív körülmény, melyből bármely vádlott a sértett jogtalan támadását akár csak valószínűsíthette volna, így a tévedés, vélt jogos védelmi helyzet megállapítására sem volt alap. (A terheltek ittassága folytán a saját magatartásuk és a sértett nyilvánvaló védekezése miatti többszöri egyensúlyvesztésük e körben büntetőjogilag irreleváns.) Emellett e védői hivatkozásokat, mármint, hogy az adott helyzetet sértetti támadásként, jogos védelmi helyzetként élték volna meg, a terheltek ellentmondásos állításai is cáfolták, melyet jól példáz, hogy azt egyikük sem saját élményeire, hanem kizárólag a kamerafelvételekre, illetve a védők azzal kapcsolatos okfejtéseire vezette vissza. A vádlottak egyike sem hivatkozott a nyomozás során a sértett részéről támadásra, I. r. vádlott a tárgyaláson sem vallott arról, állításaiból legfeljebb kölcsönös dulakodás rajzolódott ki, II. r. vádlott pedig – III. r. védő álláspontjával szemben – nem vitatott támadó fellépését arra vezette vissza, hogy a sértett kést vett elő, mely azonban már a távolabbi kamerafelvételek alapján sem volt reális észlelés, III. r. vádlott, aki nyomozati érdemi vallomásában ilyet nem állított, először – erre vonatkozó védői észrevétel után – a tárgyaláson hivatkozott arra, hogy azt gondolta, a sértett meg akarta támadni, mely gondolatot kizárólag a kamerafelvétellel indokolt. A vádlotti állítások tehát e tekintetben is ellentmondásosak voltak, s magyarázatuk alapjaiban kérdőjelezte meg azon védői érvelést, hogy a sértett fellépését bennük félelmet keltő jogtalan támadásként élték meg, s ezt a következtetést későbbi magatartásuk, a földön fekvő sértett további bántalmazása, a helyszínre két alkalommal történő visszatérésük is egyértelműen kizárta, megjegyezve, hogy utóbbi, mármint a földön fekvő sértett együttes bántalmazása már önmagában időbeli túllépés okán is kizárja a jogos védelem megállapítását.

[38] Kétségtelen, hogy III. r. vádlott kizárólag a cselekménysor első részében vett részt tevőlegesen a sértett bántalmazásában, tekintettel azonban arra, hogy ennek intenzitása volt a legjelentősebb, így az, hogy a cselekménysor későbbi részében vádlott-társait megpróbálta visszafogni, a büntetőjogi felelősség alóli mentesülését vagy a terhére rótt cselekmény eltérő megítélését, minősülését nem eredményezhette, csekélyebb tevőlegessége csupán a büntetés kiszabása során nyerhetett értékelést. Az sem hagyható figyelmen kívül, hogy vádlott-társaival mindkétyszer visszatért a helyszínre, s beavatkozása egyszer sem azonnali volt, azt külső körülmények (kívülálló személy közbeszólása, a rendőrség értesítése) is befolyásolták.

[39] A védők az orvosszakértői vélemény megállapításaira is összefüggéseikből kiragadva utaltak. A szakértő ugyanis a felvételeket látva még inkább a véletlen szerencsének tulajdonította a súlyosabb eredmény bekövetkezésének elmaradását. S – a felvételekkel összhangban – hangsúlyozta azt is, hogy bár a sértett nyolc napon túli sérülését többrendbeli kis erőbehatás is okozhatta, ez nem jelenti azt, hogy az elkövetők a támadó mozdulat során is kis erőt fejtettek ki, csupán azt, hogy a sértettet a sérülés helyén ilyen erővel is érhették az ütések vagy rúgások.

[40] A III. r. védő által felhozott eseti döntésekkel szemben jelen ügyben a végrehajtás módjára nem a sértett sérüléseiből, az orvosszakértői vélemény megállapításaiból lehetett elsődlegesen következtetést vonni, hanem a kamerafelvételekből, melyekből egészen nyilvánvaló, hogy a vádlottak az együttes, kifejezetten a sértett fejére és felsőtestére célzott, rendkívül durva bántalmazás során az ütések, rúgások, taposások erejét nem kontrollálták, erre figyelemmel magatartásuk eredménye sem állt az irányításuk alatt. Ezen együttes bántalmazás kirívó brutalitása alapján, figyelemmel arra is, hogy már az esemény sor első részénél a sértett magatehetetlenül feküdt, feje vérzett, minden ténybeli alapot nélkülöz azon állítás, hogy súlyosabb sérülést nem kívántak számára okozni.

[41] Összegezve az ítéltábla álláspontját, a védelem a jogos védelem jogintézményét félreértelmezte, az ugyanis semmilyen körülmények között nem szolgálhatja/eredményezheti a sértettet egyértelműen támadó jelleggel körülvéő, őt földre kerülését követően is együttesen tovább bántalmazó (ütő, rugó, taposó) terheltek büntetőjogi felelősség alóli mentesülését.

[42] A fentiek szerint irányadó tényállásból az elsőfokú bíróság okszerűen következtetett Terhelt1 I. r., Terhelt2 II. r. és Terhelt3 III. r. vádlottak bűnösségére, és törvényes a cselekményük jogi minősítése is, a jogi indokolásban írtakat is osztotta az ítéltábla.

[43] A törvényszék a 3/2013. Büntető jogegységi határozatban foglaltakkal összhangban vont következtetést a vádlottak testi sértés okozására irányuló szándékára. Az irányadó tényállás szerint az egymással szándékegységben cselekvő terheltek magatartása, a sértett együttes bántalmazása, mely során több esetben fejen illetve arcon ütötték, a fején, felsőtestén megrúgták, megtaposták, egyértelműen testi sértés okozására irányuló egyenes szándékra utal. A bántalmazás ismételtsége, annak intenzitása, a támadott testtájékok alapján

a súlyosabb, akár életveszélyes eredménnyel járó sérülés okozásának reális lehetőségét fel kellett ismerniük, azonban eziránt közömbösen cselekedtek, a be nem következett életveszélyes eredmény tekintetében tehát eshetőleges szándékuk fennállt. A kamerafelvételek alapján az látható, hogy a három vádlott kirívó erőszakos módon bántalmazza fején, felső testén ütve, rugdosva és taposva a sértettet. S ezen elkövetési mód, miután az erőbehatások jól láthatóan nem voltak kontroll alatt, tipikusan okozhatja a célzott testtájakoknál elhelyezkedő létfontosságú szervek sérülését függetlenül attól, hogy annak során eszközt (pl.: kés) nem használtak. A cselekménynek a Btk. 164. § (1) bekezdésébe ütköző és a (8) bekezdés 1. fordulata szerinti testi sértés büntette kísérletekénti minősítése tehát törvényes.

[44] Az elkövetői alakzat megállapítását illetően az ítéltábla a következőkre mutat rá. A társtettesek magatartásának azonos törvényi (alap)tényállásba kell illeszkednie. Jelen ügyben az irányadó tényállás szerint mindhárom elkövető kifejtett a Btk. 164. § (1) bekezdésében meghatározott törvényi tényállást kimerítő magatartást, s a sértett egyidejű, illetve egymást követő, közös bántalmazása folytán az erre és az eredményre irányuló szándékegysége sem kérdőjelezhető meg. Az, hogy a dokumentált sértetti sérülések kapcsán nem volt megállapítható, hogy az mely terhelt, mely konkrét magatartásának (mely ütés, rúgás, taposás) eredménye volt, nem változtat a testi sértés törvényi tényállási elemeinek közös megvalósításán, hiszen önmagában az eseménysor első, mindhárom terhelt aktív részvételével végrehajtott, terheltenként el nem különíthető része is alkalmas volt az egyébként be nem következett, életveszélyes eredmény okozására. S miután az eljárás tárgyát képező eseménysor a minősítés szempontjából természetes egységet alkot, ez mellőzhetlenné tette mindhárom vádlott tekintetében a testi sértési cselekmény (8) bekezdés 1. fordulata szerinti minősítésen túl a Btk. 13. § (3) bekezdése szerint társtettesi elkövetői alakzat felrovását.

[45] Miután a cselekmény elkövetése idején Terhelt3 III. r. vádlott próbára bocsátás hatálya alatt állt, így a helyesen a Be. 564. § (3) bekezdése és a Btk. 66. § (1) bekezdés b) pontjának kötelező rendelkezése értelmében a próbára bocsátást kimondó rendelkezést hatályon kívül kellett helyezni, a próbára bocsátást meg kellett szüntetni és halmazati büntetést kellett az abban érintett bűncselekmény miatt is kiszabni. Az elsőfokú bíróság ennek megfelelően járt el, azonban az elsőfokú ítélet rendelkező részében elmulasztotta feltüntetni ezzel összefüggésben azt a bűncselekményt, amely miatt a testi sértés büntettének kísérlete mellett III. r. vádlottal szemben halmazati büntetés kiszabására került sor, jóllehet ez a halmazati büntetési tételkeretre értelemszerűen kihatással volt. Ezért a másodfokú bíróság ezt pótolva rögzítette, hogy a próbára bocsátás megszüntetése folytán az e határozatban felrótt lopás vétsége [Btk. 370. § (1), (2) bekezdés b) pont bc) alpont] miatt kellett halmazati büntetést kiszabni.

[46] A büntetés kiszabása körében irányadó körülményeket a törvényszék túlnyomórészt feltárta, azok kisebb kiegészítést, pontosítást igényeltek csak.

[47] I. és II. r. vádlott vonatkozásában büntetlen előéletük helyett elkövetéskori fiatal felnőttkoruk szól nagy nyomatékkal a javukra. S az elkövetéskori fiatal felnőttkor enyhítő körülményként történő figyelembevétele a büntetett előéletű, felfüggesztett szabadságvesztés és próbára bocsátás hatálya alatt álló III. r. vádlott esetében sem mellőzhető. Téves ugyanis az

az álláspont, mely szerint a fiatal felnőttkor csak büntetlen előéletű elkövetők esetében értékelhető. A büntetéskiszabás során értékelhető tényezőkről szóló 56/2007. BK vélemény II/1. és II/4. pontja ilyen korlátozást nem tartalmaz, pusztán arra mutat rá, hogy a büntetlenség a fiatal felnőtt kor mellett további enyhítő körülményt nem képez, nem zárja ki ugyanakkor, hogy a bíróság a személyiség életkorból fakadó kiforratlan voltát büntetett előélet esetén is az enyhítő tényezők körében figyelembe vegye. Azzal ugyanis, hogy a terhelt fiatal korúként már összeütközésbe került a törvénnyel, a felnőttkor küszöbét alig átlépő életkora jelentőségét nem veszítheti el.

[48] A másodfokú bíróság álláspontja szerint nem tévedett a törvényszék, amikor a vádlottak terhére szólóan a személy elleni erőszakos bűncselekmények (statisztikai adatokkal is igazolható, de ennek hiányában is köztudomású) elszaporodottságát értékelte, megjegyezve, hogy ennek nyomatékát a közforgalmi közlekedési eszközökön, közterén, vétlen személyek ellen, a köznyugalom súlyos megzavarására alkalmas (garázda) módon végrehajtott, médiában is egyre nagyobb számban megjelenő testi épség elleni cselekmények, illetve azok jelentős társadalmi visszhangja tovább növeli.

[49] Az elfogatóparancsok ellenére a több mint öt éves időmúlásnak komoly súlya van, végképp nem kérdőjelezhető ez meg II. r. vádlott esetében, aki ebből 1 év 4 hónap tartamban, bár kétségtelenül az eljárás során tanúsított magatartására visszavezethetően, de mégis a legsúlyosabb kényszerintézkedés hatálya alatt állt.

[50] Az így pontosított bűnösségi körülmények alapján, azokat a cselekmény tárgyi súlyával is összevetve, az elsőfokú bíróság helyesen, a Btk. 79. §-ában írt büntetési célokkal összhangban, a Btk. 80. §-a szerinti büntetési kiszabási elvek szem előtt tartásával választotta meg valamennyi vádlott esetében a büntetés nemét.

[51] A cselekmény tárgyi súlyát fokozó tényezők miatt szabadságvesztéstől eltérő büntetési nem alkalmazása egyik vádlottnál sem merülhetett fel.

[52] Ugyanakkor a másodfokú bíróság az enyhítő körülmények jelentős nyomatékú bővülése, a fiatal felnőttkorban történt elkövetés, valamint az elsőfokú ítélet óta bekövetkezett további időmúlás és a cselekmény kísérleti szakban rekedése okán a szabadságvesztés tartamát mindhárom terhelt tekintetében némiképp eltúlzottnak találta. A cselekményben irányító szerepet betöltő, de az elkövetés idején a 19. életévét éppen betöltött Terhelt1 I. r. vádlott vonatkozásában sem indokolt a törvényi tételkeret minimumát (2 év) meghaladó szabadságvesztés kiszabása, míg az elkövetéskor szintén fiatal felnőttkorú Terhelt2 II. r. és Terhelt3 III. r. vádlottat illetően, előbbinél megváltozni látszó életvezetésére, beismerésére, míg utóbbi terhelnél a büntetett előélete ellenére csekélyebb tevőlegességére figyelemmel lehetőséget látott a Btk. 82. § (2) bekezdés c) pontja szerinti enyhítő szakasz alkalmazására, s ezért a szabadságvesztés tartamát esetükben egyaránt 1 év 6 hónapra mérsékelte. Ennél nagyobb mérvű mérséklésre a büntetési célok sérelme nélkül, az elkövetés éjszakai időpontját, gátlástalan, garázda, kirívóan erőszakos elkövetést is szem előtt tartva, nem kerülhetett sor.

[53] A szabadságvesztés végrehajtási fokozatára, II., III. r. vádlott tekintetében továbbá a feltételes szabadság legkorábbi időpontjára, az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámítására és III. r. terhelnél a korábbi felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtásának elrendelésére vonatkozó rendelkezések törvényesek, s az elsőfokú bíróság azok alapjául szolgáló jogszabályi rendelkezésekre is pontosan hivatkozott.

[54] A feltételes szabadság legkorábbi időpontjának megállapítása I. r. vádlottat érintően is megfelelt a Btk. 38. § (2) bekezdés a) pontjának, azonban az ítéltábla nevezett elkövetéskori fiatal felnőttkorára és arra figyelemmel, hogy bár a cselekmény idején két büntetőeljárás hatálya alatt állt, az eltelt időben újabb büntetőeljárás nem indult ellene, s családi, egzisztenciális körülményeinek rendezése érdekében komoly törekvéseket tett, a sértettől bocsánatot kért, ezért a Btk. 38. § (3) bekezdése alapján akként rendelkezett, hogy a szabadságvesztés büntetés fele részének kitöltése után feltételes szabadságra bocsátható.

[55] A közügyektől eltiltás mellékbüntetésre vonatkozó rendelkezések a pontosan megjelölt jogszabályi hivatkozásokkal összhangban álltak, azonban az ítéltábla annak tartamát is – mindhárom terhelt esetében – a főbüntetéshez igazodóan 2-2 évre leszállította.

[56] A bűnügyi költségre vonatkozó rendelkezés, csakúgy mint a kamerafelvételeket tartalmazó adathordozók iratok között történő kezelésének elrendelése helytálló, ugyanakkor utóbbinál ezzel egyidejűleg a Be. 320. § (1) bekezdés a) pontja értelmében a lefoglalás megszüntetéséről is határozni kellett.

[57] Így összességében az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét mindhárom vádlottat érintően a Be. 599. § (1) bekezdése szerinti nyilvános ülésen a Be. 606. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, egyéb törvényes rendelkezéseit pedig a Be. 605. § (1) bekezdése értelmében helybenhagyta, egyben rögzítette I., II., III. r. vádlott hatályos lakóhely és tartózkodási helyének adatait, I.r. terhelnél nyilvános ülésen tett nyilatkozatára figyelemmel mellőzte a személyi okmánya és telefonszáma adatainak feltüntetését, II.r. terhelnél ezt meghaladóan a személyazonosító igazolványának megváltoztatott számát is megállapította, III.r. vádlott esetében pedig pontosította a személyi részben az előzetes fogvatartási adatokat.

[58] A Btk. 92. § (1) és (2) bekezdése alapján a II. r. vádlott által letartóztatásban töltött időt a kiszabott szabadságvesztésbe továbbgyőz érdekelt3enően beszámította, valamint a Be. 613. § (1) bekezdése értelmében megállapította a másodfokú eljárásban a kirendelt védők díjával felmerült bűnügyi költséget, s annak megfizetésére a Be. 574. § (1) bekezdése alapján I., III. r. vádlottat kötelezte, míg II. r. vádlottat e kirendelt védői díj megfizetése alól a Be. 613. § (2) bekezdés a) pontjára figyelemmel, a terhelti és védői fellebbezések maradéktalan eredményessége miatt mentesítette.

[59] A III. r. vádlott által jelenleg töltött jogerős szabadságvesztés büntetésre figyelemmel felhívta még a törvényszéket az összbüntetésbe foglalás lehetőségének vizsgálatára.

Budapest, 2025. május 14.

dr. Borbás Virág Bernadett s. k.,

dr. Raczky Katalin s. k.,

dr. Ignác György s. k.,

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

A Fővárosi Törvényszék 23.B.208/2023/93. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 5.Bf.362/2024/28. számú ítéletében írt változtatással 2025. május 14. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2025. május 14.

dr. Borbás Virág Bernadett s. k.,

a tanács elnöke

A kiadmány hitelül: